

Referat – skolebestyrelsesweekend

Deltagere: Merete Lilhauge, Johanne Rikhof, Kaja Roager, Niels Kjær, Rolvur Berg, David Serve, Preben Sørensen, Niels Bo Nielsen, Jette Nevado, Simon Fenger, Thomas Bondesen

Introduktion til forskning om valg og fravalg af skoler ved Johanne Rikhof

Resultaterne viser, at der generelt er mange forældre, der vælger en alternativ skole. Men der er ingen direkte sammenhæng mellem at fravælge den lokale folkeskole og skolens elevsammensætning, så længe andelen af indvandrerelever på skolen er lavere end 25-35%. Hvis indvandrerkoncentrationen er højere end 25-35%, er sandsynligheden for, at forældre med dansk baggrund fravælger skolen, dog betydeligt højere. Der er desuden en tendens til, at højtuddannede forældre fravælger den lokale folkeskole i større udstrækning end lavtuddannede forældre.

Undersøgelserne viser samlet set at følgende har betydning for valg af skole

Tryghed

Forældrene prioriterer følgende indsatsområder, der kan sikre trygheden:

1. Lærerne undervises i konflikthåndtering.
2. Der er et godt samarbejde mellem skole og fritidsinstitution.
3. Der er aftalte normer i lærergruppen vedr. indgreb overfor negativ elevadfærd.
4. Lærerne er særligt uddannede i problematikker omkring tosprogede elever.
5. Skolen har udvidet gårdvagsordning.
6. Skolen er opdelt i små enheder. Dvs. at de små elever er samlet sted på skolen og de store elever er samlet et andet sted.
7. Lærerne modtager eleverne hver dag i klassen kl. 7:45-8:00.
8. Der er separat skolegård til store og til små børn.

Kammeratskab

Forældrene primære bekymring i forhold til kammeratskab er de tosprogede elevers og deres forældres manglende engagement i klassens sociale liv. De lægger derfor vægt på:

1. At tosprogede forældre informeres om betydningen af klassens sociale liv
2. At klasselæreren har fokus på det sociale liv udenfor skolen.
3. Når skolen laver klasser ved skolestart, tages der udgangspunkt i kammeratskabsgrupper fra børnehaven. Overgang fra børnehaven til skole er vigtig.

Høj faglig kvalitet

Forældrene er samtidig bekymrede for, om skolens faglige niveau påvirkes af de svage tosprogede elever. I den sammenhæng lægger de vægt på følgende indsatser:

1. At skolen sætter ind overfor elever med faglige problemer
2. At lærerne er fagligt opdaterede via efteruddannelse
3. At der laves holddannelser, også for de dygtigste elever.
4. At lærerne har høje faglige forventninger.
5. At skolen holder øje med elevernes faglige udvikling – evaluering af opnåede kompetencer, regelmæssig testning og tydelig tilbagemelding til elever og forældre. Dog er forældrene ambivalente i forhold til debatten om flere tests.

Tendenser for fravalg

- Elevdemografi (uddrag)
  - o Højtuddannede etnisk danske forældre fravælger skole med mange ikke-dansk etniske børn
  - o Højtuddannede ikke-etnisk danske forældre ser mere på fagligheden
  - o Ikke-etnisk danske forældre kigger på socioøkonomiske forhold
  - o Lavtuddannede etnisk danske forældre: Etnicitet betyder noget, men ikke i så høj grad som for højtuddannede forældre

Ad Artikel om Søndervangsskolen i Stiften 27-01-2011: Høj faglighed, brudt med almindelig klassetænkning, nyt blod i ledelsen, profileret ledelse (Rani Hørlyck)

- Derudover øget opbakning fra lokalbefolkning, lokale institutioner, boligforeninger

Pointer fra efterfølgende debat om oplæg.

- Simon: Vigtigt, hvor kommunikationsfokus er. Vise forventninger. Fokuser at tale om de positive ting og ikke tale om de negative
  - o Johanne: Ikke mal glansbillede – vis at ekspertisen til at håndtere problematikker, er der.
  - o Niels K: fremstil styrker men også de vanskelige problematikker.
  - o Merete: Den gode historie er vigtig at fortælle. Ex. social pejling – risikoadfærd – hvor LG har været med tidligt i forløb.
  - o Rolvur: Billedet af, hvordan sammensætningen er, er måske mere vigtig end det reelle billede – melde ud, at kontakten er god til indvandrerfamilier.
- Niels Bo: Skoleshopping er et fænomen, der gælder mere og mere.
  - o I LS distrikt er det opdelt: Nogle shopper, andre gør ikke.
  - o Søndervangsskolen interessant – tidligere blandt kommunens svageste skoler på faglighed – også når tal var rensset for etnicitet – udvikling er vendt.
- David: Forældre vil gerne se længere perspektiv. Mht. profilering - ekstra stor opgave at være skarpe, fordi den er så sammensat.
- Simon: Ry og rygter er som en supertanker, fordi vi har været meget i medierne
  - o Styrker, som andre skoler har fået i medierne, er ofte elementære ting, som Læssøesgades Skole også har/besidder – det skal bare frem/ud over kanten.
  - o Johanne – ad avisartikler og generelt – vi sammenligner os for meget med Fjordsgade skole.
  - o NB: Image – vi skal være gode til at se os selv. Inkludering af højtuddannedes børn mangler. Blive bedre til at kommunikere ydelser og effekter.
- Johanne: Tydelig ledelse – forventningsafstemning – både i forhold til skolen/lærere/ledelse, men også til forældre. Ikke kun på hjemmeside men ned på gulvet – face-to-face.
- Rolvur: Hørt fra forældre, der hoppede fra skolen, at der var for få lektier. Faglig ambition

Oplæg ved Simon Fenger: Undersøgelse af forældres skolevalg i Læssøesgades Skoles distrikt lavet af B&U

- 105 besvarelser ud af 466 mulige.
  - o 80 % af besvarelser kommer fra forældre, der har elever på Læssøesgades Skole
  - o Ønske: At få fat i flere forældre, der har valgt skolen fra. Igangværende udvidelse af undersøgelsen.

Gennemgang af undersøgelse

- Fejl og mangler ved undersøgelsen: Ikke muligt med forhåndenværende materiale at sammenholde tekstsvare med, hvilke skoler respondenternes børn går på.
- 20 % elevfrafald skyldes flytning
- Kommentar ved Niels Bo - tendens: Velfungerende elever med få skoleskift forlader skolen i de større klasser, mens tilkomne elever har mange skoleskift.

- Udfordring – frit skolevalg.
  - o Ved under 24 elever per klasse (hvilket vil sige de fleste klasser på Læssøesgades Skole) – er skolen forpligtet til at tage imod elever udefra.
  - o Opgaven: Tage godt imod disse elever. Nogle gange kommer mange på en gang. Når ledelsen/skolen griber ind i problematikker, hvor ex. PPR eller anden aktør er med, går systemet langsomt - set udefra - særligt, når der ikke kan kommunikeres pga. fortrolighed.
    - Niels Bo: Blive bedre til tydelighed, når problematik opstår. Bedre forældrenetværk.
- David – forslag til forældrenetværk: Skolebestyrelsesmedlemmer tager med til årets første forældrerådsmøde i deres respektive kontaktklasser. (Jette) Forældre skal ikke høre om tryghed, de skal opleve tryghed.
  - o Johanne: Hvis børn skal føle sig inkluderede, skal forældrene føle sig inkluderede: Har de nogle problemer – og har de nogen (relevante) at tale med det om.
- Kaja: Skolebestyrelsen kan være ventil for ting, som forældre ikke har lyst til at gå direkte til ledelsen med.
- Ad international/egen undersøgelse interessant, men mere interessant, hvad med de kommende?
- Profilerede sager (ex. vold) skal der reageres hurtigt på samt meget information – ellers rygtedannelse.
- Bedre/udvidet samarbejde med daginstitutioner – de klæder forældrene på til skolevalg
- Klasseråd – fungerer de? (Rolvur – mest i de små klasser, mindre i de ældre klasser) Pjece, der giver gode råd/ indspark til klasseråd, når forældrene kommer til skolen.
- NB: Beredskab findes på skole – AKT-lærer etc. Mere fleksible, og derved lidt hurtigere, løsninger kunne være ønskeligt.

Dit skolevalg – parvise interviews

Argumenter for valg	Argumenter for fravalg
<ul style="list-style-type: none"> - Følge børnehavenvenner - Kendskab til nogen på skolen - Klassekvotient - God trivsel - Nærhed (geografisk) - Klar pædagogik/pædagogisk linje (formål men også konkretisering) - Bedre demografi/socioøkonomi - Mødet med skoleledelsen/medarbejdere - Placering i lokalmiljø/-samfund - Gode historier vigtige - Gode lærerafhængige forhold (kan også være et negativt forhold) 	<ul style="list-style-type: none"> - Manglende forældrenetværk (Davids skole – systematiseret indgang til forældres pligter – ”skal tage ansvar for netværk”) - Mistrivsel - Hvis urolige rykker ind - rykke børnene til anden skole med en klar profil/specifik profil. - Konkrete: Banale ting, såsom rod i idrætslokaler efter fritidsbrugere – sender dårligt signaler - Pædagogisk linje i SFO har mangler/er dårlig - Brat overgang fra indskoling til mellemtrin (4. → 5. klasse) - Manglende information/kommunikation - Demografi og socioøkonomiske baggrunde (mange med indvandrerbaggrund og/eller mange ressourcetsvage) - Lavt fagligt niveau - Inkompetente lærere/svage lærere (ex. med elever, der spillede bordtennis efter endt opgave) - Manglende dialog mellem forældre og lærere - Uro i klassen, der varer ved

Kommunikationsretningslinjer – overgang ved lærerskift – forskelle på kommunikationsmåder afhængigt af den enkelte lærer – skifte kan være brat – forskelle vil eksistere afhængigt af forskellige lærere, men skift må ikke være for store.

Idéer – handling – tidsperspektiv

Idé	Handling	Tid
<p>For kommende børn Invitere kommende børnehaveklassebørn med til alle (relevante) skolearrangementer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ex. til teater/børneteater - Besøg fra de ældste børn fra institutionerne hver tirsdag med højtlesning (→ faglighed) - Børnehavebørn inviteres til skolen, når der er arrangementer/tema - Børne-OL / eksperimentarium 	PÆLÆ	Januar-februar-marts
<p>Overgang fra børnehave til indskoling</p> <ul style="list-style-type: none"> - Info ud i institutionerne om overgangen - Samarbejde med daginst. – invitere pædagoger på besøg 	Møde med daginstitutionerne	Januar-februar
<p>Forældrenetværk Oprette task force, der står for velkomst til nye forældre. (forældre til forældre) ”Segment spelt” møder ”segment spelt”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lave forældrenetværk / et oplysningsforbund - Kurser for forældre med arbejde - Løb - med start fra skolen 		Januar-februar
<p>Kost</p> <ul style="list-style-type: none"> - ”Segment spelt”-kost i kantinen - Evt. produceret i hjemkundskabstimerne - Madpakkeinspirationskursus 		Januar-februar
<p>Beboerforeningsamarbejde Samarbejde med beboerforening</p> <ul style="list-style-type: none"> - Noget for noget. Vi kan tilbyde lokaler (bl.a. i ny børneby) og holde liv i lokalmiljøet - de kan ophænge vores banner, anbefale/omtale skolen 	Møde med beboerforeningsbestyrelse og aftale samarbejde	Januar-februar
<p>Lokalt netværk Innovation og kreativitet til områdets beboere</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fastelavn for områdets beboere i skolegården - Loppemarked på skolen - Garagesalg - Cricketturnering <p>Børn ud i området</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lysfest - Karneval - Halloween - Andre arrangementer 		Marts-april

Netværk Mødregupper ind på skolen til besøg hos tandplejen/sundhedsplejen		Marts
Lærer/kommende forældre netværk Indskolingslærer på besøg hos potentielle forældre		Marts
Børn-til-børn arrangementer - Ex. æggedag i Påsken		Marts
Kendskab til/ejerskab over skolen Arbejdslørdag på hele skolen		Marts-april
Kommunikation Klasserådsfolder - Bl.a. med råd/fif/vejledning om klasseråd og forældrenetværk	Lave pjece – punkt på skolebestyrelsesmøde (udkast udarbejdes evt. med komm.medarbejder)	Marts-april
Kommunikation De gode historier skal frem - Fremhæv skolens kvaliteter, såsom omfanget af smartboards - Traditionsoversigt/årskalender (hvad er specielt for skolen) - Og andre tiltag, særligt de, som ryger i kategorien ”historier-i-medierne-fra-andre-skoler-med-tiltag-som-vi-har-haft-i-lang-tid”	- Lave kommunikationsstrategi med retningslinjer for kommunikation (hvem gør hvad hvornår) sørge for ajourføring af og regelmæssighed på hjemmeside, lave pjecer - Udpeg/hyr en presseansvarlig	April
Netværk kommende forældre til forældre Kontaktforældre til kommende forældre - Erfaringspersoner Forældrenetværk mellem BHV-forældre og 0.kl. forældre Forældre mødes i BHV og taler om skolestart	Kontaktperson = skolebestyrelsesmedlem	April
Lokalt erhvervsnetværk Samarbejde med lokalt erhvervsliv - Enkelt- eller klassevis praktik (for-praktik for 5.-6. eller 7. klassetrin) - Erhvervsuge for fx 6.-7. klassetrin - Virksomhedsbesøg - Virksomheder besøger os		Maj
Børn til børn 2. klasser tager ud på børneinstitutioner og leger med børnehavebørnene - De ny 0. kl. vil så kende nogle fra 3. kl. når de starter		Maj
Netværk skole/kommende forældre - Skolen repræsenteret ved årlig	- Lave konkrete aftaler - Repræsentant =	Juni

forældremøde i daginstitutioner	skolebestyrelsesmedlem	
Netværk skole/kommende forældre Børnedag for 2-4-årige med forældre <ul style="list-style-type: none"> - Skal være en lørdag, hvis både børn+forældre skal have mulighed - Program: Kombi af leg og læring - Nuværende elever viser eksempler på arbejde/udstilling 		August-september
Netværk for BHV børn (og pæd. i dagtilbud) Skoleuger for børn i dagtilbud <ul style="list-style-type: none"> - Børnehavebørn (og deres pædagoger) indgår i en uge i undervisningen i 0. klasse - Skaber identifikation med daginst.pæd. 	Første gang: Et år før indskrivning (dvs. for de ældste børnehavebørn)	Oktober og april
Identifikation og fastholdelse Skoledag for forældre <ul style="list-style-type: none"> - Forældre indtager elevernes plads på skolebænken for en dag (hvordan ser elevernes hverdag ud fra deres synsvinkel) - Målettet fastholdelse af forældre 		Oktober-november
Novembermødet i 4. klasse. <ul style="list-style-type: none"> - Møde de to lærerteams, forældre, pædagoger samt klubmedarbejdere. - Børnene inddrages før og efter 		4.-5. november
Lokalt kendskab Gøre Læssøesgades Skole til et valgsted	NB er ansvarlig	December
Lokalt kendskab / politisk tilknytning Valgmøder afholdes på Læssøesgade Skole <ul style="list-style-type: none"> - Og mere generelt invitere til/afholde debatter og oplæg på skolen 	NB er ansvarlig	December
Politisk tilknytning Inviter til Børn og Unge udvalgs møde på skolen Kommende forældre møder Børn- og Ungerådmand <ul style="list-style-type: none"> - Med deltagelse af en lærer, en børnehavepædagog, en forældre (nuværende), en leder - Overskriften er "Den innovative skole" 	NB er ansvarlig Arrangør: Skolen og dagtilbudene	December

Vedhæftet – til orientering (amerikansk forskning ved Johanne Rikhof)

Teske & Schneider (2001): "What Research Can Tell Policymakers about School Choice", Journal of Policy Analysis and Management

Metode: Artiklen tager udgangspunkt i et amerikansk review af forskning om forældres valg af skole. Reviewet baserer sig på mere end 100 undersøgelser.

Konklusion: Flere af studierne viser, at forældre med høj socio-økonomisk baggrund har større tendens til at gøre brug af retten til aktive tilvalg af andre skoler end den umiddelbare distriktsskole. Disse forældre synes også mere orienteret mod progressive skoler, mens forældre med lavere socio-økonomisk baggrund og minoritetsforældre synes mere orienteret mod skoler med traditionelle undervisningsprogrammer.

Til trods for disse forskelle viser næsten alle studier, at forældrenes valg af skole er motiveret af forventninger om det faglige niveau på skolen og effekten af undervisningen. Af øvrige faktorer med betydning for forældres valg nævnes ofte: høje akademiske standarder, læseplaner, gode lærere, skolens faciliteter, sikkerhed og overskuelig skolestørrelse.

Reviewet viser dog også, at der kan være forskel på, hvad forældrene siger og de reelle bevæggrunde. Flere af studierne peger på, at mange forældre vælger skoler for at undgå skoler med en overvægt af etniske minoritetsbørn. De fleste forældre der aktivt vælger skole viser sig at være mere tilfredse med skolen eller i det mindste med at have valgmuligheden. Mange forældre der aktivt har valgt skole bliver mere aktiv og involveret i barnets skolegang.

Schneider & Buckley (2002): "What do Parents Want From Schools? Evidence from the Internet", Columbia University

Metode: Artiklen tager udgangspunkt i et amerikansk studie af internetadfærd i forbindelse med søgning af information om skoler. Studiet beskæftiger sig bl.a. med hvilke aspekter af skolen, forældrene lægger vægt i forhold til skoler. Studiet er baseret på systematisk monitorering af søgeadfærd på internetsider med information om skolerne.

Konklusion: Der refereres til forskning der viser at forældre som oftest nævner skolernes faglige niveau og kvaliteten af lærerne som deres præferencer. Meget få nævner skolens og klassernes elevsammensætning, herunder etnisk sammensætning.

Studiet viser, at elevdemografi, elevsammensætning (andel afro-amerikanere) og geografisk beliggenhed oftest er de parametre, der søges først på.

Studiet konkluderer, at det er en kompleks opgave at afdække forældrenes samlede skolepræferencer og bevæggrunde ved skolevalg. Der må anvendes flere forskellige undersøgelsesmetoder. En ensidig fokus på en simpel spørgeskemaundersøgelse vil ofte ikke være tilstrækkeligt, da der kan være forskelle på hvad forældre siger og hvad der rent faktisk har betydning.

Simon Calmar Andersen (2008): "Private Schools and the Parents that Choose Them: Empirical Evidence from the Danish School Voucher System.", Scandinavian Political Studies, vol. 31.

Metode: Artiklen tager udgangspunkt i et dansk studie om sammenligning af privatskoler og folkeskoler. Studiet gør brug af individbaserede registerdata for over 30.000 danske elever om eksamensresultater og socio-økonomiske faktorer.

Konklusion: Studiet viser bl.a. at nogle forældre vælger privatskoler, hvor det faglige niveau og den socio-økonomiske status er lavere end tilsvarende folkeskoler. Det må derfor antages, at der er andre faktorer end det faglige niveau, der spiller ind på skolevalget. Forklaringsnøgler som fx manglende informationsniveau og tilstedeværelsen af mange andre kriterier for valg kan spille ind (fx religiøs observans). Det diskuteres fx om privatskoler med lav faglig effekt præsterer bedre inden for andre dimensioner af undervisningen.